

**Dossiers
del Tercer
Sector**

núm. 8
març 2011

De la dependència a l'autonomia.

Un model en construcció

En conveni amb:

1. Introducció

El 30 de novembre del 2006 es va aprovar al Congrés de Diputats la Llei de promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en situació de Dependència (LAPAD), coneguda popularment com a "Llei de la dependència". Presentada com un gran avenç de l'Estat del Benestar, aquesta llei reconeixia un nou dret universal i subjectiu de la ciutadania espanyola, el dret a la promoció de l'autonomia i atenció a les persones que es troben en una situació de dependència. El reconeixement d'aquesta situació obria la porta a accedir a determinades prestacions econòmiques i de serveis socials, en funció del grau de la dependència. La llei havia de permetre canviar el model informal d'atenció a aquestes persones, aquell que estava basat en l'atenció familiar (bàsicament en la feina de les dones), per un model professionalitzat on l'Estat garantís l'atenció cap a les persones amb dependència.

El desplegament de la LAPAD, que es va iniciar el 2007, ha generat molt debat social entre l'opinió pública degut a algunes mancances a l'hora de la seva posada en funcionament. El retard en el compliment de les obligacions amb les que es comprometia aquesta llei és el principal motiu de queixa sobre el seu desplegament, però no és pas l'únic. S'ha parlat també molt de dependència però no gaire d'autonomia, quan precisament el que busca la llei es potenciar el màxim grau d'autonomia per a les persones beneficiàries d'aquest nou dret.

La complicada aplicació d'una llei àmplia i ambiciosa, les dificultats de finançament, els problemes de coordinació entre les diverses administracions que intervenen en el procés d'aplicació de la llei. Aquests són alguns dels aspectes que han contribuït que, ara per ara, hi hagi un gran marge de millora en l'aplicació d'aquest nou dret. Aquest dossier informatiu intenta posar una mica d'ordre a tots aquests aspectes i pretén presentar la posició i les propostes de la Taula del Tercer Sector Social per tal d'optimitzar el desplegament de la llei.

2. Aspectes bàsics de la llei

Els principis fonamentals de la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de Dependència són el caràcter universal i públic de les prestacions, l'accés a aquestes en condicions d'igualtat i no discriminació i la participació de totes les administracions públiques en l'exercici de les seves competències.

Per tal de garantir l'aplicació universal de la llei, pel què fa a la seva gestió i coordinació, es va crear a nivell estatal el Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD). Un aspecte primordial d'aquesta llei és que es tracta d'una norma estatal però que ha de ser executada per les comunitats autònomes, que són les administracions que tenen les competències en matèria de serveis socials. A Catalunya, la seva aplicació s'emmarca dins la llei 12/2007 de Serveis Socials. El responsable de l'articulació d'aquest sistema és finalment el Programa per a l'impuls i l'ordenació de l'autonomia personal i l'atenció de les persones amb Dependència (Prodep). Aquest programa és el que acaba desenvolupant la llei, impulsant les actuacions de la Generalitat conjuntament amb les administracions locals.

Té dret a ser beneficiari d'aquesta llei tota aquella persona que es trobi en situació de dependència en un dels diferents graus establerts. S'adopten tres graus de dependència en base a la necessitat d'ajuda que té una persona per realitzar les activitats bàsiques de la vida diària. S'estableixen també dos nivells dins de cada grau, en funció de l'autonomia de les persones i la intensitat de les cures que requereix. El sistema de graus de reconeixement de la dependència, doncs, queda de la següent manera:

Grau I. Dependència Moderada (Nivell 1 i nivell 2)

Grau II. Dependència Severa (Nivell 1 i nivell 2)

Grau III. Gran dependència (Nivell 1 i nivell 2)

El procés de reconeixement de la dependència comença amb una valoració inicial, feta per professionals dels òrgans competents de l'administració autonòmica, que ha de definir quin és el grau de dependència de la persona i que establirà els serveis i prestacions que li corresponen en funció d'aquest. Posteriorment, es dissenyarà el Programa Individual d'Atenció (PIA), que ha de determinar quines són les modalitats d'intervenció més adequades per la persona, d'acord amb les seves necessitats i també segons les seves preferències. Fins ara, ambdós processos avancen amb molta lentitud i són la causa principal del retard en el compliment de la llei.

A fi d'organitzar de quina manera s'atendrà a les persones beneficiàries, la llei contempla entre la possibilitat d'accedir a un dels diversos serveis professionals o bé l'opció de rebre una de les diferents prestacions econòmiques previstes:

Cartera de serveis

- Serveis de prevenció de les situacions de dependència i de promoció de l'autonomia personal.
- Servei de Teleassistència
- Servei d'ajuda al domicili
- Servei de Centre de dia i de nit
- Servei d'atenció residencial

Prestacions econòmiques

- Prestació econòmica vinculada al servei
- Prestació econòmica per a la cura en l'entorn familiar i ajuda a cuidadors no professionals
- Prestació econòmica d'assistència personal

La novetat del nou dret universal reconegut per la LAPAD ha ocasionat, lògicament, una càrrega massiva d'usuaris durant els primers anys de vigència de la llei. Per tal de poder conjuntar l'aplicació de les ajudes amb l'allau de beneficiaris es va establir un calendari d'implementació progressiva de la llei. Les persones amb el grau més alt de dependència van ser les prioritàries en aquest calendari. Tot i que amb retards, com es veurà més endavant, el calendari segueix vigent i està previst que es completi el 2015.

2007	Grau III Nivell 1 i 2	Gran dependència
2008-2009	Grau II Nivell 2	Dependència severa
2009-2010	Grau II Nivell 1	Dependència severa
2011-2012	Grau I Nivell 2	Dependència moderada
2013-2015	Grau I Nivell 1	Dependència moderada

3. Anàlisi de l'aplicació de la llei

Des del 2007, any en el qual es va a començar a aplicar la LAPAD, s'han pogut anar observant les ineficiències i dificultats que la llei ha tingut per funcionar de manera òptima. Amb l'objectiu d'analitzar aquest desplegament, la Taula del Tercer Sector ha impulsat un grup de Treball intern format per representants de les entitats sòcies. Aquest grup ha reflexionat sobre les principals dificultats, les necessitats a cobrir així com possibles millores per a l'aplicació de la llei.

En primer lloc, malgrat els problemes per al correcte desenvolupament de la LAPAD, les entitats del Tercer Sector Social coincideixen a remarcar que la promulgació de la llei és un fet molt positiu i un gran pas endavant. La dificultat d'implementar un nou dret universal, la complexitat del sistema pel qual s'aplica, la situació de crisi econòmica o les grans expectatives que la llei va crear són fets que es tenen en compte a l'hora de valorar les incidències existents en la promoció de l'autonomia i l'atenció a la dependència.

A continuació, es detallen les principals dificultats i impediments en el procés d'aplicació de la llei a partir dels eixos següents i del seu anàlisi: 1. Processos d'entrada i demandes dels ciutadans. 2. Serveis i prestacions. 3. Cooperació, coordinació i integració. 4. Finançament del sistema i sostenibilitat.

3. 1. Processos d'entrada i demandes dels ciutadans

Els llargs processos d'espera que els beneficiaris han hagut de patir per accedir a les prestacions és la problemàtica més visible de la posada en marxa de la llei. De fet, hi ha molts usuaris que encara es troben en aquest procés d'espera. Les dades presentades el mes de febrer de 2011 pel Departament de Benestar Social i Família confirmen les dificultats i la lentitud que està tenint el procés d'aplicació de la llei.

Aquestes dades xifren en 330.607 el número de sol·licituds registrades des del gener del 2007 per acollir-se al dret reconegut per la llei. D'aquestes sol·licituds, s'han realitzat ja 155.265 PIAS. D'altra banda, entre la resta de sol·licituds, és significatiu el gruix de persones que actualment estan esperant o bé la valoració o bé el PIA havent passat ja el termini estipulat per tancar el procés. Representen un elevat percentatge (67%) del total de persones en situació d'espera.

Persones pendents de valoració	27.086
Dins de termini	10.544
Fora de termini	16.542

Persones pendents del PIA	27.541
Dins de termini	7.679
Fora de termini	19.862

Total de persones esperant	54.627
Dins de termini	18.223
Fora de termini	36.404

Font: Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya

Més alarmant és encara el total de 36.738 persones que han mort mentre estaven en procés d'espera. Són persones, doncs, que no han pogut exercir el seu dret i les famílies de les quals també estan a l'espera de poder rebre els ajuts corresponents que pertocaven i no es van percebre en el seu moment.

Persones mortes sense valoració	19.354
Persones mortes valorades però sense exercir el dret	17.374

Tot aquest procés d'espera ve marcat per dificultats per a les persones i famílies sol·licitants poder consultar l'expedient del seu cas per saber en quina fase es troba la seva sol·licitud i tenir una previsió de quan temps falta per obtenir la valoració o bé la prestació.

La lentitud del reconeixement efectiu del dret està marcada pel llarg període que té el procés inicial. El termini que hi ha entre la sol·licitud de la dependència i la valoració més el que hi ha entre aquesta i el PIA és, de mitjana, de 8 mesos i 12 dies en el conjunt del territori català en dades del 2010. En aquest sentit, és important remarcar les desigualtats territorials existents en aquest aspecte, observant les xifres que allarguen encara més aquest procés a Barcelona.

Terminis d'acompliment entre la sol·licitud i la realització del PIA

Catalunya	8 mesos i 12 dies
Barcelona	12 mesos i 17 dies
Catalunya excepte Barcelona	7 mesos i 27 dies

Font: Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya

Pel que fa als aspectes a millorar en els processos d'entrada al dret reconegut per la llei, també s'han observat alguns problemes a l'hora d'aplicar els barems de reconeixement de la dependència. Uns barems els quals en algunes ocasions resulten massa uniformes i no són adequats per segons quins tipus de dependències específiques, com és el cas d'algunes discapacitats físiques o psíquiques. Hi ha una manca d'adaptació a les múltiples situacions de dependència existents. També falta que el barem no estigui tant centrat en l'atenció al domicili per tal que tingui en compte les necessitats de suport de la persona, que poden variar en funció de l'entorn.

D'altra banda, és necessària una major formació entre els professionals que fan la valoració, que són els encarregats d'aplicar aquests barems. Els criteris a l'hora d'aplicar-los han de ser més clars i detallats. Moltes vegades, els professionals que van a fer la visita de valoració no tenen prou coneixement sobre certes discapacitats específiques. A més, el fet que sigui un sol professional el que va al domicili a fer la visita resta qualitat a un treball de valoració que hauria de portar-se a terme conjuntament entre professionals de diverses àrees, d'una manera més multidisciplinària.

En aquests primers anys d'aplicació de la llei, la gran pressió de sol·licituds també pot haver jugat en contra de la qualitat de les valoracions. L'excés de pressió a l'hora de fer els PIAS, que s'acumulen sobre la taula dels professionals, ha pogut restar també l'atenció necessària i particular que cada cas requereix. De cara el futur, l'estabilització del nombre de demandes un cop normalitzat el procés de desplegament de la llei, fa pensar que aquest excés de pressa serà corregit.

De la mateixa manera, es troba a faltar una major col·laboració amb les entitats del Tercer Sector en aquesta fase inicial. Una col·laboració que seria positiva per millorar la precisió dels processos d'entrada. El gran coneixement que les entitats especialitzades del sector tenen sobre els col·lectius i les persones dependents es podria aprofitar més de cara a aquests processos. Per exemple, a l'hora de proporcionar formació específica a les persones encarregades de fer les valoracions.

3. 2. Serveis i prestacions

Durant aquests primers anys de vida del sistema, l'aplicació dels serveis i prestacions previstos per la llei s'ha vist marcada pel desbordament de sol·licituds de dependència aprovades. La previsió de casos que es va fer abans d'engegar el sistema de promoció de l'autonomia i atenció a la dependència va ser del tot insuficient. A Catalunya hi ha hagut un gran nombre de sol·licituds (330.607). I d'aquestes, la majoria han obtingut el reconeixement del dret en un o altre grau. Fins al moment només s'han denegat 58.979 sol·licituds, tan sols el 17,83% del total.

Això ha suposat que en molts casos els PIAS hagin derivat cap a la prestació econòmica per cuidador no professional, una opció que no demana el mateix nivell d'inversió que la resta de serveis i que requereix també menys temps d'anàlisi individual del cas. La pressió per resoldre PIAS ha contribuït a triar l'opció més ràpida i econòmica. Malgrat que es tracta d'una de les possibilitats reconegudes per la llei, l'excés d'aquesta mena de prestacions ajuda a perpetuar la dependència en lloc d'afavorir l'autonomia, quan precisament l'esperit de la llei era precisament aquest. Per aquesta raó, i per tal d'aconseguir l'objectiu i promoure la prestació de serveis, caldrà potenciar un major seguiment i un millor control de l'ajuda que es proporciona al beneficiari. En aquest sentit, en el procés d'elecció de la prestació o servei es troba a faltar un major acompanyament a la persona beneficiària, segons la seva voluntat i les seves necessitats, de vegades ben complexes.

A part de promoure les diferents possibilitats incloses a la cartera de serveis de la llei, també és important anar derivant els casos de prestacions econòmiques cap a les que estan lligades a serveis o bé cap aquelles que serveixen directament per contractar un assistent personal. Aquestes dues últimes opcions són preferibles perquè promouen molta més l'autonomia personal que la prestació de cuidador no professional.

D'altra banda, la massiva aplicació d'aquesta mena de prestacions ha creat una important economia submergida entorn a aquestes ajudes. Moltes de les famílies que reben aquesta prestació han optat per la contractació de persones amb una baixa qualificació professional per dur a terme la feina de cuidar la persona dependent. En molts casos es tracta de persones immigrants que treballen sense contracte. Això impedeix la professionalització del sistema d'atenció a la dependència, un altre dels objectius que s'havia marcat la llei.

El nou dret havia de permetre fer un salt qualitatiu i convertir una feina que sempre s'havia fet de manera informal i en l'entorn familiar en una tasca especialitzada i amb reconeixement social i professional. Els exemples de les experiències viscudes en altres països obrien la porta a un nou escenari. Per exemple, el cas d'Alemanya, on la implantació d'un sistema de protecció universal de la dependència va tenir un impacte molt beneficiós per al sector dels serveis socials. Es va crear un gran nombre de llocs de treball gràcies a la multiplicació dels serveis d'atenció residencials i domiciliaris. En el cas català i espanyol, no s'ha aconseguit encara que l'aplicació de la llei tingui aquests efectes positius sobre el sector, però és una situació que es podrà canviar en el futur si s'aplica cada vegada més un model que prioritzi els serveis o les prestacions econòmiques lligades a serveis determinats.

Pel que fa a aquest apartat dels serveis i les prestacions, també s'observa la necessitat d'ampliar i flexibilitzar el catàleg d'opcions existents. En alguns casos, caldria poder compatibilitzar la prestació de diversos serveis sobre el mateix usuari, en aquells casos on les necessitats del beneficiari són complexes i canviants. D'altra banda, per tal de promoure el vessant de la promoció de l'autonomia, caldria incloure serveis innovadors com els lligats a la domòtica, que contribueixen a afavorir l'autonomia de l'usuari.

3.3. Cooperació, coordinació i integració

Un dels grans reptes a l'hora de posar en marxa la llei va ser atendre la complexitat del sistema administratiu, tenint en compte que en aquest sistema hi participen fins a tres administracions diferents: l'estatal, l'autonòmica i la local. Durant el procés d'aplicació de la llei és lògic que aquest model d'entramat d'administracions hagi provocat ineficiències. Per això, cal seguir treballant per enfortir un sistema basat en la coordinació i cooperació permanent entre l'Estat, la Generalitat i les administracions locals, a les quals cal tenir molt més en compte. Aquesta coordinació s'ha de treballar també pel que fa al sistema sanitari i el propi SAAD. S'ha de tenir en compte que la LAPAD es va engegar amb una manca de previsió organitzativa pel que fa a la manera com s'havia d'aplicar la llei i això ha alentit significativament un sistema que ha d'anar guanyant fluïdesa amb els anys.

A nivell de coordinació cal aprofundir també en la cooperació entre l'administració i altres agents socials, principalment, amb les entitats del Tercer Sector i les empreses de prestació de serveis. Pel que fa al Tercer Sector Social, caldria fer un treball conjunt entre les administracions i les entitats. Una major participació de les entitats podria ajudar a reduir costos i terminis, aprofitant el coneixement de les organitzacions del sector per millorar els diversos processos d'aplicació de la llei. En el procés de decisió també cal que les entitats hi tinguin un paper predominant. Actualment, tant les entitats del Tercer Sector com la resta d'agents socials participen en el Consell de participació del Prodep, un òrgan de caràcter consultiu.

Un altre aspecte en el que s'observa un ampli marge de millora és el del seguiment dels casos. Actualment hi ha una mancança de visió a mig i llarg termini. S'ha de tenir en compte que les situacions de dependència són dinàmiques i canviants. No s'està duent a terme un suficient seguiment de la situació individual de cada beneficiari, que pot empitjorar o bé millorar, de manera que calgui fer una revisió de l'atenció que se li està proporcionant per si cal modificar-la. En aquest sentit, és important fer una aposta decidida per una bona gestió de la informació, amb uns processos de recollida, anàlisi i avaluació que permetin fer un seguiment adequat i eficaç de les necessitats del beneficiari.

3.4. Finançament del sistema i sostenibilitat

L'aspecte més problemàtic de l'aplicació de la llei ha estat potser el finançament. Hi ha hagut una manca de previsió i de projecció econòmica, de manera que el nivell de despesa que s'ha mantingut durant aquests primers anys ha resultat del tot insuficient per tal de desplegar la llei d'una manera òptima. Aquest dèficit de finançament ha estat un dels motius causants de les llistes d'espera i l'endarreriment en les respostes als sol·licitants així com de la desviació de l'oferta de serveis cap a les prestacions econòmiques.

La complexitat del sistema previst per finançar el desplegament de l'atenció a la dependència es basa, sobretot, en el fet que hi participen les diferents administracions a més de les contribucions dels usuaris, per mitjà del mètode del copagament.

S'havia previst un model de finançament pel qual la despesa havia de quedar repartida a parts iguals entre l'Estat, la Generalitat i el copagament. A l'hora de la veritat, les recaptacions a través de l'aportació dels beneficiaris ha estat molt inferior a l'esperada, i la Generalitat ha hagut d'assumir aquesta part de despesa, com també han d'assumir part del dèficit generat per l'Administració General de l'Estat. En la següent taula i el posterior gràfic s'observa com s'ha finançat el desplegament de la llei a Catalunya durant el període 2007-2010:

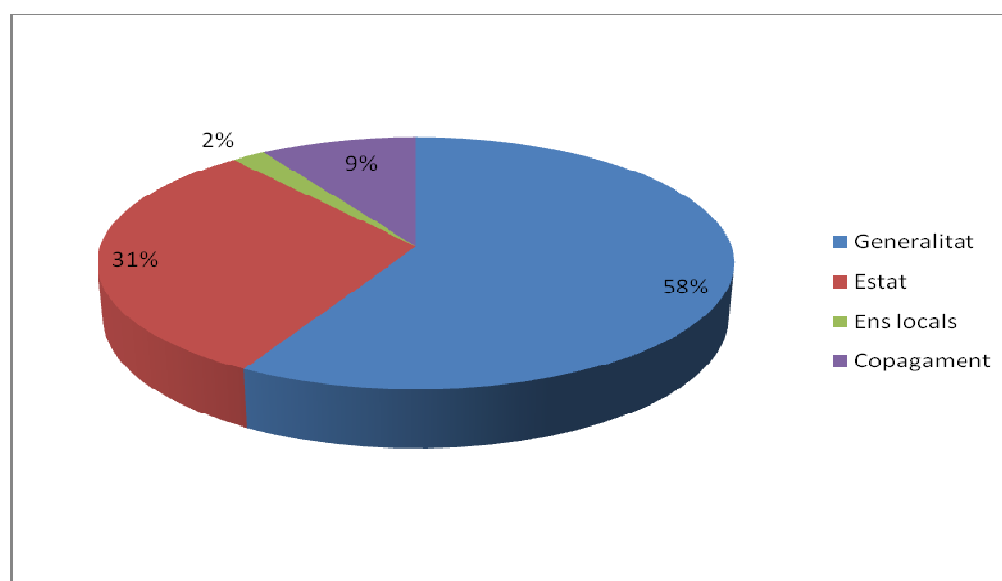
Despesa del desplegament de la llei (en milions d'euros)

	2007	2008	2009	2010	TOTAL
Generalitat		241	545	622	1.408
Ens locals (comptabilitzat)		9	21	19	49
Estat	38	126	322	335	821
Copagament		25	61	89	175
TOTAL	38*	401	949	1.065	2.453

(*) Inversió en centres i gestió

Font: Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya

Percentatge per administracions de la despesa total en el període 2007-2010

Font: Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya

La qüestió del finançament és un tema del debat polític, i més tenint en compte que actualment la Generalitat està assumint la part que no cobreix el copagament. En aquest sentit, el govern de la Generalitat reclama a l'Estat una aportació major en el cas de Catalunya, entenent que el cost dels serveis és major que en altres comunitats autònomes.

A banda de clarificar les responsabilitats quant a finançament, i tal i com s'ha dit abans, des del punt de vista de la sostenibilitat econòmica, i per optimitzar les despeses del sistema, és necessària una major periodicitat en la revisió i el seguiment qualitatiu de la situació de dependència de cada persona i optimitzar millor els recursos.

La manca de finançament també ha suposat que no s'hagin pogut produir alguns beneficis secundaris a conseqüència de l'aplicació del nou dret. L'excés de prestacions econòmiques a cuidadors no professionals no ha permès el creixement previst en el sector professional dels serveis socials. Si es fes una major despesa en l'oferta de serveis, això podria tenir impactes positius a l'hora de fer créixer aquest sector de l'economia.

Finalment, cal esmentar també el pes de la situació de crisi econòmica que ha aparegut conjuntament amb el desplegament de la llei. El context en el qual es va preveure aquest model no era el context econòmic actual. Tot i així, per poder garantir el dret a la promoció de l'autonomia i atenció a la dependència cal una aposta decidida pel que fa a la inversió pública. És comprensible que la crisi econòmica pugui alentir l'aplicació del model, però no que el pugui qüestionar i provocar passos enrere.

4. Previsió i reptes de futur

El 2011 serà el cinquè any de vigència de la llei. Com s'ha esmentat anteriorment, el repte més immediat és el de donar resposta a totes aquelles persones que segueixen en procés d'espera malgrat que el termini ja s'ha superat. La llei, però, segueix el seu curs, i per aquest any el calendari d'aplicació estableix que durant el període 2011-2012 s'han d'atendre els casos de dependència moderada del Grau I Nivell 2. L'atenció immediata a aquests casos és qüestió de debat polític. El nou govern de la Generalitat ja ha expressat que, degut als retards als quals s'ha de fer front, és "impossible" assumir ja l'atenció al Grau I Nivell 2, argumentant que no hi ha recursos econòmics per fer-ho, sinó que es prioritzarà l'atenció dels casos de dependència severa (Grau II). A més, es demanarà a l'Estat una moratòria de l'aplicació del nou grau. La posició de la Taula del Tercer Sector és de comprensió entenenent que és prioritari atendre els casos més greus de dependència. D'altra banda, però, des de la Taula es demana que el govern opti per demanar més diners a l'Estat per poder complir el calendari de la llei i no pas que es faci una moratòria, que es considera com un retrocés inacceptable en els drets socials.

A part de la resposta a les llistes d'espera, el nou govern de la Generalitat s'ha fixat una sèrie de prioritats pel que fa a la promoció de l'autonomia i l'atenció a la dependència. De cara a agilitzar els processos i retallar els terminis, es pretén augmentar la coordinació entre les diferents administracions així com clarificar la porta d'entrada a les valoracions, fent un esforç de col·laboració entre els diferents professionals que participen en el procés.

A més llarg termini, el govern anuncia la voluntat de canviar el sistema d'atenció a la dependència per passar a un nou model on es faci més èmfasi en l'autonomia personal. La transició d'un model a un altre és també una de les màximes reivindicacions del grup de treball de la Taula del Tercer Sector. Cal fer un canvi de mentalitat per tal de potenciar la llei com a font d'autonomia per a les persones beneficiàries i no pas entendre-la com un subsidi per una dependència estabilitzada. L'objectiu ha de ser sempre el de millorar la qualitat de vida de la persona. Per això, d'entrada, s'ha d'establir millor les diferències entre les diverses situacions de dependència; en aquest sentit no és el mateix l'envelliment que, per exemple, les discapacitats físiques o psíquiques.

De cara a potenciar l'autonomia és necessari adoptar mesures en els diferents tipus de serveis i prestacions. Per exemple, seria positiu fomentar la figura de l'assistent personal en lloc del cuidador no professional. L'assistent personal aporta major professionalització i possibilita una major independència per a la persona, que pot trobar un nou espai fora dels lligams familiars. En definitiva, del què es tracta és de potenciar la capacitat de funcionament autònom de les persones en les seves activitats diàries.

En aquest sentit, és important també iniciar el desplegament dels Centres de Recursos per l'Autonomia Personal, espais on s'ha d'oferir un acompanyament cap a l'autonomia, treballant l'apoderament de les persones usuàries. Aquests centres han d'orientar, formar, oferir grups d'autoajuda,... tant per a les persones amb dependència com pels seus familiars.

Amb la idea de promoure l'autonomia cal fer un major esforç per respectar la llibertat d'elecció de la persona reconeguda com a dependent a l'hora d'assignar-li la prestació o servei. Per això és necessari ampliar l'oferta de serveis, invertint en un ventall de possibilitats que permeti atendre de manera individualitzada cada cas. S'entén que canviar l'actual tendència, on es promouen els ajuts econòmics no lligats a la prestació de cap servei, ajudarà al sector de l'atenció a les persones a fer un pas endavant, donant un major reconeixement social i professional a una feina sovint menysvalorada.

Finalment, des de la Taula del Tercer Sector Social també es demana un major protagonisme del propi Tercer Sector en l'aplicació de la llei. Per exemple, en la provisió de serveis, per tal d'aprofitar el coneixement i pràctica professional de les organitzacions i guanyar transparència i qualitat en la gestió. I també a l'hora de participar en la formació dels professionals encarregats de dur a terme el procés de valoració de la dependència, de la formació dels cuidadors no professionals, així com també de la formació dels assistents personals. A més, és important que el Tercer Sector sigui present no només en la fase executiva sinó també en el disseny de les estratègies i actuacions que ha de preveure i desplegar tot el Sistema d'Autonomia i Atenció a la Dependència.

Dossiers del Tercer Sector

Podeu trobar més dossiers a:

www.tercersector.cat

Autor: Jordi Feu

Fonts:

- Departament de Benestar Social i Família
- Grup de treball de Promoció de l'Autonomia i Atenció a la Dependència de la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya
- *Informe final del grupo de expertos para la evaluación del desarrollo y efectiva aplicación de la LAPAD*
- *Informe sobre las necesidades de cura i atenció a les persones en situació de dependència. Anàlisi de la demanda futura.* (editat per CTEESC)

